

Erlendar blaðaúrkippur, vegna fráfalls Bjarna, Sigríðar og Benedikts, 10. júlí 1970, seinni hluti

Bjarni Benediktsson – Sigríður Björnsdóttir – Benedikt Vilmundarson – Fjölskyldan – Erlendar
blaðaúrkippur

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360
Fjölskyldan
Askja 3-15

The New York Times

News Summary and Index

SATURDAY, JULY 11, 1970

The Major Events of the Day

International

Jacob D. Beam, the United States Ambassador to the Soviet Union, met with the Soviet Foreign Minister, Andrei A. Gromyko, in Moscow yesterday as Moscow published a cautious first evaluation of American peace proposals for the Middle East. Soviet and American officials were silent on the substance of the meeting, confirming that it occurred but refusing to say how long it lasted. Some Western diplomats believed that efforts to reach a peace formula had reached a critical stage. [Page 1, Column 5.1]

A military spokesman said in Jerusalem that Israeli planes had downed three Egyptian MIG-21's in a brief but intense fight over the Suez Canal, while in Cairo another military spokesman said that Egyptian jets had fought Israeli aircraft near the canal and hit two of them. [1:6.]

United States sources said in Cambodia that Thailand has assured the Cambodians that she would provide help for their defense, if needed. The sources said that Bangkok had agreed to begin the training soon of 8,000 to 10,000 Cambodian soldiers in Thailand and that the Thai Government has already begun to deliver equipment, but not arms, for 50,000 Cambodian soldiers. [1:6-7.]

After 12 years of imprisonment in Communist China, the Most Rev. James Edward Walsh, a 79-year-old Roman Catholic Bishop from Maryland, arrived in Hong Kong. The Chinese Communists also announced in Shanghai that Hugh F. Redmond Jr., a 50-year-old Yonkers businessman serving a life sentence on espionage charges, committed suicide in a prison there last April. [1:5-7.]

The Premier of Iceland, Bjarni Benediktsson, his wife, Sigridur, and their 4-year-old grandson died in a fire that destroyed the Government summer residence at Thingvellir. The building, a timber structure built in 1907 to accommodate the King of Denmark during visits to Iceland, was reduced to ashes in little more than 15 minutes. [1:4.]

National

The Internal Revenue Service announced that the tax-exempt status of private schools that continue to practice racial discrimination in their admissions policies would be revoked under a new policy. The policy will be applied nationwide, according to the commissioner, Randolph W. Thrower. The White House press secretary, Ronald L. Ziegler,

said that President Nixon had seen and cleared the announcement. [1:8.]

Senator Mike Mansfield, the Democratic leader of the Senate, predicted that, as things now appear, President Nixon would win re-election in 1972 despite foreign and domestic problems. "We haven't come forward with a candidate of stature who could match him," Mansfield said and added that at present the best Democrat is Ed Muskie. [1:3.]

The Environment Movement and the nation's automobile industry are involved in a controversy whether the nation's air can be cleaned up without abandoning the internal combustion engine. Federal, state and local legislators who support the new environment movement, have expressed doubts that Detroit will be able to meet the strict air quality standards set for 1975. [1:1-4.]

To help the nation "achieve a balance between costs and productivity that will lead to more stable prices," President Nixon named 23 individuals to the new National Commission on Productivity. At the same time, George P. Shultz, director of the Office of Management and Budget, who was one of those named, predicted that productivity would improve during the rest of 1970. [28:1.]

Metropolitan

Mayor Lindsay signed into law a major revision of the city's 27-year-old rent control law. The signing followed a raucous four-and-a-half-hour public hearing during which 65 speakers—landlords, tenants and politicians—criticized the law amid shouts, jeers, applause, insults, hysteria and the echoing rap of the Mayor's gavel. The legislation calls for rent increases of 8 to 15 per cent on August 1. [1:1-4.]

Negotiations between city officials and black community leaders broke down in Asbury Park. Efforts to establish an understanding between Mayor Joseph F. Mattice and leaders of the black community were fruitless. The Mayor said that the curfew has been lifted, but black leaders said that they favored a 6 P.M. curfew. [1:7.]

A poll of jurors disclosed that a short bit of Dr. Martin Sweig's own handwriting on Government Exhibit Number Five in evidence persuaded the jury to convict him of one of the seven counts alleged against him. Sweig had been tried on a total of six counts of perjury and one of a conspiracy before being acquitted of all but one count. [17:1-2.]

Aalborg Stiftstidende

Grundlagt 1767

Løssalgspri
i dag
85 øre

LØRDAG 31. DECEMBER 1966

ISLAND: Statsminister Bjarni Benediktsson sender os dette svar:

■ I DE SIDSTE aartier har Island gjort saa store fremskridt paa teknisk-økonomiske omraader, at landet er blevet et helt andet sted at bo i, end det var før. Denne udvikling har dog aldrig været saa jævnt og støt fremadskridende som i de allersidste aar. Paa grund af ensidige næringsveje, der er ulige produktive, strides Island dog med store vanskeligheder. Udnyttelse af de store kraftkilder, der findes i landets storelve og varme kilder er af den største betydning til oprettelse af mere stabilitet indenfor økonomien og erhvervslivet. Det maa ogsaa regnes for en livsbetingelse for det islandske folk, at man gør tilstrækkeligt radikale foranstaltninger til at forhindre udryddelse af fiskebestanden omkring Island. Vor mening er den, at det bedst kan gennemføres ved, at islændingene selv faar raadighed over fiskeriet paa hele landets fastlands sokkel.

Sikring af økonomi og erhverv er ikke tilstrækkeligt. Et lille land, der ikke kan forsvare sig selv, maa søge samarbejde med andre til at sikre freden. Det er en misforståelse, at den kendsgerning, at amerikanske styrker opholder sig i Island, har nogen synderlig økonomisk betydning. Men Islands tilslutning til Atlanttagten er af betydning for sikkerheden i Nordatlanten og dermed ogsaa for Island.

Vor gamle nordiske kulturarv er dog efter vor mening af størst betydning. Denne arv vil vi frem for alt bevare, og blandt andet af den grund lægger vi hovedvægten paa at bevare og styrke forbindelserne med vore frændefolk i Norden.

Til lykke med 200 aars jubilæet.

Einkaskjalasafn Bjarni Benediktsson © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Bjarni Benediktsson

Ekstra Bladet

tør - hvor andre tier

LØRDAG 11. JULI 1970

Nr. 123 — 67. årgang — 1,10 kr.

side 4 lørdag den 11. juli 1970

Taget er skredet sammen over det flammende sommerhus, hvor Islands statsminister, hans hustru og dattersøn omkom.

ET BRØLENDE FLAMMEHAV DRÆBT ISLANDS STATSMINISTER

Turister i telt i nærheden havde ingen chance for at yde hjælp

Reykjaviks indbyggere vågnede i går morges op til en dag fuld af sorg. Uden et forklarende ord begyndte radioen at spille sørgemusik, og på de offentlige bygninger gik flagene på halv. Landets afholdte statsminister, Bjarni Benediktsson, hans hustru og et 4-årigt barnebarn, Benedikt Vilmundarsson, var omkommen i det bål, sommerboligen på Thing-

vellir om natten var forvandlet til.

Først ved middagstid blev ulykken

og dødsbudskabet officielt meddelt.

Kongehuset blev sommerhuset 1

det naturskonne område ved Thing-

valla-søen kaldt. Det blev i sin tid

bygget til den dansk-islandske kong

Frederik VIII. Siden benyttede kong

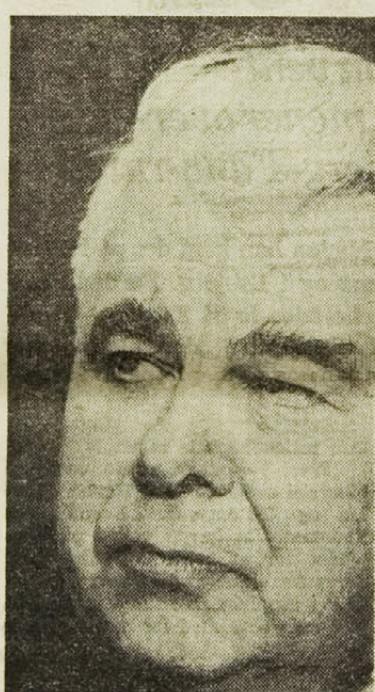
Christian X det i deres Island-

besøg, og det var til rådighed for

kongefamilien, indtil Island blev en selvstændig republik.

Hollandske turister lå i telt i nærheden af huset. De så, at huset begyndte at brænde, men i den stærke blæst kunne de intet stille op. Det ville have betydet døden at forsøge at trænge ind i huset, der var bygget af træ.

Den døde statsministers embede blev i går overtaget af justitsminister Johann Hafstein, som præsident Kristján Ólafsson bad om at danne en ny regering.

skjalasafn Reykjavíkur

Bjarni Benediktsson

svare
en

POLITIKEN

Anme
den ny

nsingen 14 40 88 mand.—fred. 14—21 ...

KØBENHAVN, LØRDAG 11. JULI 1970

86. årgang. Nummer 280. I

Kunne kun se til, da statsminister omkom

Tomten af statsminister-boligen ved Tingvalla-sletten.

Foto: Christen Hansen.

Øjenvidner
til brand
i islandsk
regerings-
bolig

REYKJAVIK, fredag
Politiken, privat

„Vi var magtesløse. Det havde været selvmord at trænge ind i huset og forsøge at redde dem“. Sådan sagde tre chokerede hollandske turister, der var vidner til den brand, som natten til fredag kostede den islandske statsminister Bjarni Benediktsson, hans kone og barnebarn livet.

De opholdt sig i „Kongehuset“ på Tingvallasletten. Det blev bygget i 1930 til Kong Chr. X og Dronning Alexandrine i anledning af Altingets tusind års jubilæum og har siden været brugt som sommerresidens for medlemmer af den islandske regering, fortørnvis statsministeren, der elskede Tingvallasletten mere end noget andet sted i sit land.

Branden blev opdaget ved et tilfælde ved 1.30-tiden.

Havde ingen chance

— Vi lå i telt i nærheden af „Kongehuset“, beretter en af de hollandske turister. Det blæste kraftigt vindstyrken måltes til 7, og vi havde svært ved at holde varmen. Vi talte om at stå op og gå ned på restaurant „Valhöll“ for at få en kop kaffe, men gjorde først alvor af det, da et vindstød pludselig rev teltet op i den ene side.

Da vi kom ud, så vi ildskær i nærheden af „Kongehuset“. Vi troede først, der var tale om et bål, men ville for en sikkerheds skyld se efter. Vi løb hen til huset og så, det var fuldt af røg.

Vi vidste ikke, om der var nogen derinde og begyndte at banke på vinduer og døre, men ingen svarede. Idén tog til, og da vi var uden chance for at slukke den, løb vi hen til „Valhöll“ og vækkede personalet. De vidste ikke, om statsministeren og hans familie var i det brændende hus og ringede til Reykjavik, hvor de fik deres bange anelser bekræftet.

Ekspllosion

Mens de tilkaldte brandvæsenet i Reykjavik, løb vi tilbage til huset, der nu var omspændt af flammer. Pludselig skete en så kraftig ekspllosion — antagelig på grund af den intensive varme inde i huset — at taget løftede sig en meter.

Vi stod blot og kikkede på ude af stand til at gøre noget.

Og inden brandvæsenet nåede frem ad de dårlige veje fra Reykjavik, var huset — hovedsagelig bygget af træ — brændt helt ned. Brandfolk og politi fandt de tre forkulde lig i asken.

Brandårsagen kendes ikke. Politiet er tilbøjelig til at tro, at den skyldes en fejl i det elektriske system, og at en gnist har antændt det torre træ. De tre mennesker har givetvis sovet på det tidspunkt og intet bemærket, så de er blevet røgforgiftet først og har mistet bevidstheden.

Flag på halv

Statsministeren tog sjældent til Tingvallasletten uden sin fireårige dattersen, der er sonneson af den islandske kulturminister. Han var

Fortsættes side 2, sp. 1

Bjarni Benediktssons kone, Sigríður Þórssdóttir.

Den fire-årige Benedikt, der indebrændte sammen med bedsteforældrene.

Statsminister

Fortsat fra side 1
sammen med drengen, så meget som hans politiske arbejde tillod ham.

Statsministerens datter, Vala, der er stewardesse, var undervejs til New York, da branden opstod. Først ved ankomsten til New York fik hun den tragiske besked, at hendes far, mor og lille søn var omkommet i det hus, hvor de havde tilbragt mange af deres bedste timer sammen.

Over alt i Reykjavik, hovedstaden med 280.000 indbyggere, vajer flagene i dag på halv til minde om den afdøde statsminister, hans kone og fire-årige barnebarn.

Folk er chokerede, og man har indtryk af, de endnu ikke har fattet, hvad der er sket. Jeg talte med nogle af der på gaden.

— Hvorfor netop ham, vores ven ... sagde en af dem stille med tårer i øjnene.

Den islandske radio spillede sorgemusik hele dagen. Over den amerikanske sender på Keflavik-basen sagde speakeren det, som alle islænderne tænkte:

— Verden har mistet en ven, der elskede fred og kæmpede for den. Og vi har mistet en ærlig og afholdt ven.

Frits Ahlstrøm.

Læs nekrolog side 7

Kong Christian ved det nu nedbrændte hus, som den daværende konge fik overdraget i 1930.

Bjarni Benediktsson.

POLITIKEN

fred. 14—21 . . .

KØBENHAVN, LØRDAG 11. JULI 1970

86

Trak kapital til saga-øen

Benediktsson ville udvikle industrien

REYKJAVIK, fredag. Politiken privat.

Bjarni Benediktsson, der blev 62 år, var en af sit lands mest markante politiske skikkeler og havde siden november 1963 været Islands statsminister. Meddelelsen om hans død blev modtaget med sorg overalt i Island, hvor Benediktsson var meget afholdt.

Han blev cand. jur. i 1930, og efter at have studeret på universiteterne i Berlin og København, var han fra 1932 til 1940 professor i jura ved universitetet i Reykjavik. Han blev i 1940 borgmester i Reykjavik — med sine 32 år den yngste nogensinde. Den post beklædte han i syv år.

Fra 1947 til 1953 var han udenrigs- og justitsminister og med til at underskrive Atlantapten. Efter hans død lever kun to af de ministre, der sad i regeringen, da NATO blev stiftet.

Bjarni Benediktsson sad som justitsminister og kulturminister i den følgende tre-årige periode. I 1956 trådte han ud af regeringen og blev chefredaktør for Islands største dagblad „Morgunblaðid“, men i 1959 vendte han tilbage til regeringen og blev justits- og industriminister.

Største leder

Den 14. november 1963 overtog han statsministerembedet efter Selvstændighedspartiets store mand, Olafur Thors, og havde det til sin død.

Bjarni Benediktsson var en af de

mest indflydelsesrige politikere i Island gennem tiderne og uden tvivl den største leder, det borgerlige Selvstændighedsparti har haft.

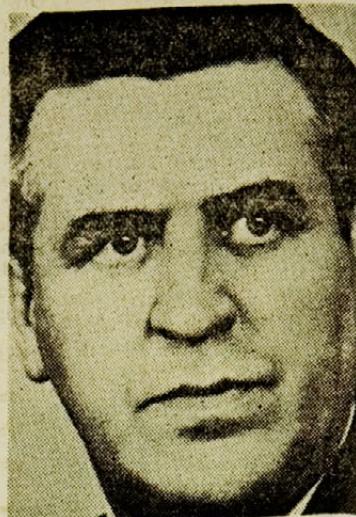
Den store depression omkring 1930 havde enorm indvirkning på hele det islandske erhvervsliv; den forårsagede store prisfald på de islandske eksportprodukter og dermed generel tilbagegang på arbejdsmarkedet.

Alt dette oplevede den unge, dynamiske og senere så handlekraftige Bjarni Benediktsson. Da han kom til magten, udvidede han det internationale arbejde, og han arbejdede for at få udenlandsk kapital til Island.

Den mest påtrængende fremtidsopgave i Islands økonomi i de kommende år bliver at danne yderligere grundlag for en øget, alsidig industriel udvikling, som ikke alene er baseret på fabrikation for hjemmemarkedet, men også på en voksende eksport af industrivarer.

Udviklingen går allerede i den retning — takket være Bjarni Benediktsson.

Frits Ahlstrøm.

Johann Hafstein.

Nær ven efterfølger

REYKJAVIK, fredag.
Politiken privat.

Justits- og industriminister Johann Hafstein, der er næstformand for Islands næststørste parti, Selvstændighedspartiet, er foreløbig blevet udnævnt til fungerende statsminister efter Bjarni Benediktssons død.

Johann Hafstein, der var en meget nær ven af den omkomne statsminister, har tidligere været stedfortræder.

Statsministeriet udsendte følgende communiqué: „På regeringens opfordring anmoder Islands præsident Kristbjørn Eldjarn justits- og industriminister Johann Hafstein om foreløbig at overtage posten som statsminister“.

Hvilke konsekvenser, Bjarni Benediktssons pludselige død får, kan ikke siges på nuværende tidspunkt. Bjarni Benediktsson var nærmest identisk med det konservative parti, og det var først og fremmest ham, der sikrede de konservative det store flertal og dermed regeringsmagten.

Ved kommunalvalgene i maj blev Bjarni Benediktsson en overbevisende vinder.

Regeringen, der aflyste alle møder i dag, da den erfarede om den ulykkelige begivenhed på Tingvallasletten, vil først efter Bjarni Benediktssons bisættelse, der endnu ikke er fastsat, tage endelig stilling til, hvem der skal bestride statsministerposten indtil valget næste år.

Hvis det bliver Johann Hafstein, hvad der er mest sandsynligt, vil det næppe betyde nogen ændring af Islands udenrigspolitik.

En af den nye statsministers første opgaver bliver det nordiske møde i Trondhjem i august.

F. A.

OBITUARY

DR B. BENEDIKTSSON

Prime Minister of Iceland

Dr. Bjarni Benediktsson, who died when fire destroyed a summer house at Thingvalla, near Reykjavik, early yesterday, had been Prime Minister of Iceland since 1963. He was 62. His wife, Sigrigur Bjoernsdottir, aged 60, and a two years old grandson, Benedikt Wilmundarsson who were with him, also lost their lives.

Dr. Benediktsson, lawyer and politician, was the Minister responsible for taking Iceland into the North Atlantic Treaty Organization after the Second World War, negotiating a special position for his country in the alliance which permitted the United States to use the Reykjavik air base.

Born in 1908, he was educated at the universities of Iceland and Berlin, and became a professor of law at the University of Iceland at the age of 24. He entered politics in 1940, when he was first elected mayor of Reykjavik for the Independence Party; he was re-elected in 1942 and 1945. In 1946 he was chosen as his country's delegate to the United Nations General Assembly. The following year he became Minister of Foreign Affairs and Minister of Justice, holding these offices until 1953, when he was appointed Minister of Justice and Education.

In 1956, when his party lost the election, he became chief editor of the daily newspaper *Morgunbladid*

until 1959, when he was made President of the Althing, followed in the same year by his appointment as Minister of Justice and Industries. These posts, which he held until 1963, were interrupted by a short term as Prime Minister from September to December, 1961. He became Prime Minister again in November, 1963, heading a coalition government of his own Independence Party and the Social Democrats. He had served as a member of the central committee of the party since 1936, and was elected its president in 1961. Dr. Benediktsson leaves a son and three daughters.

14.

SEPTEMBER

Leygardagur

11 juli 1970

Nr. 54

24. árg.

Bjarni Benediktsson innibrendur

Tey sorgartíðindi bórust í gjár, at íslenski forsætisráðharrin Bjarni Benediktsson lá innibrendur í einum summarhúsum saman við konuni Sigrið Björnsdóttir og abbasonum Benedikt, ið var 4 ára gamal. Summarhúsið liggr á Tingvölli. Hildið verður, at eldurin stóðst av oljufýringini. Húsið brendi niður eftir einum tíma, áðrenn slökkingarlið komu til. Líkini av teimum trimum vórðu funnin í songini, og hildið verður tí, at tey eru deyð av rokeitran.

Bjarni Benediktsson var ein av kendastu politikkarum í nýggja íslendska lýðveldinum. Hann gjörðist kendur langt út um landamark sum uttanríkisráðharri. Forsætisráðharri var hann frá 1963, tá hann loysti Ólaf Thórs av.

Bjarni varð borin í heim í 1908 og tók longu sum 22 ára gamal lögfröðisligt embætisprógv á universitetinum í Reykjavík. Hann var frammanundan kendur sum ein tann dugnaligasti og greiðaði ungi röðarin í sjálvtýrisflokkinum. Í 1932 gjörðist hann professari í rættarvísind, men í hesum starvi var hann bert í 8 ár.

Í 1940 avgjördi hann at fara upp í politikk. Hann varð valdur til borgarstjóra í Reykjavík - tann yngsti í söguni. Hann hevði eisini verið landsins yngsti professari.

Reykjavík var í 1940 ein býur í kríaggi. Har uddi av amerikanskum hermonnum, og inn í býin floymdu íslendingar av bygd, sum vildu eiga lut í gullash-tíðini, og hvónn dag tók onkur spurningur seg upp. Eisini fíggjarligir trupulleikar gjörðu seg gallandi. Og har var íbúðarsprungurin. Samantíð kann sigast, at tað voru nógvir spurningar av at hýsa öllum hesum fólkum og geva teimum arbeiði. Sjálvtýrisflokkurin hevði reinan meiriluta í býráðnum; men hóvuðsbrestirnar mátti borgarstjórin sjálvir taka.

Bjarni Benediktsson loysti spurningarnar so væi, at

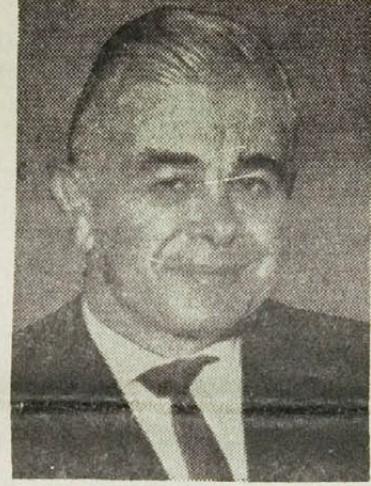
hann varð valdur inn í altingið, og har hevur hann hayt sæti síðani, burtursæð frá teimum tíðarskeiðum, tá hann hevur verið ráðharri. Í 1947 varð hann ráðharri fyri fyrstu ferð - hann fekk ábyrgdina bæði av uttanríkiss- og lögmálaráðnum. Hann varð sitandi í starvinum sum uttanríkisráðharri til 1953, tá hann í staðin tók við sum kenslumálaráðharri.

Í starvinum sum uttanríkisráðharri gjörði hann vart við seg í millumtjóða fundum, kanska einamest tá Ísland í 1949 avgjördi at fara upp í NATO. Ísland fekk táta serstöðu at vera einasta límaland, sum ikki skal lata nakrar hermenn, um kríggj brestur á, til íslendingar hava jú ongan her.

Íslenski parturin av limaskapinum hevur verið at lata amerikanarar hava Keflavíkar-stöðina. Bjarni Benediktsson var fyri, at íslendingar tóku lut í sammunnini, sum hevur tikið seg upp í Evropa síðani krígslok.

Við altingsvalið í 1956 misti sjálvtýrisflokkurin meirilutan. Stjórnin hjá Ólafi Thórs fór frá og nýggj samgongustjórn við Hermann Jónasson sum forsætisráðharra tók við. Bjarni Benediktsson fór frá og tók við sum aðalblaðstjóri á málagni floksins, Morgunblaðnum.

Í 1962 tók Bjarni Benediktsson við sum formaður í sjálvtýrisflokkinum eftir

Bjarni Benediktsson

Ólaf Thórs, sum longi hevði biðið um at sleppa undan hesi arbeiðsbyrðu. Tá Olafur árið eftir fór frá fyri aldur, var tað ein sjálvfylgja, at Bjarni tók við sum forsætisráðharri. Hann hevði tá longi verið "krúnprinsur" í flokinum, og var ein maður, sum var virdur víða um.

Virkis-leyst

Mong eru dömini um, at sittandi landsstýri er so virkis-leyst sum helst onki av teimum, vit áður hava haft - og tað sigur ikki so lítið. Sjálvur formaður javnaðarfloksins, lögtatingsformaðurin J. Fr. Øregaard, hefur sett upp á prent, at tað tykist, sum at "landsstýrið arbeiðir langsam". Sum dömi nevndi hann, at landsstýrið tíðliga í 1969 samtykti at leggja uppskot fyri tingið um broytingar í skúlastjórnina - og at uppskotið ikki kom fram fyrr enn 11 mánar seinni, stutt áðrenn tingið skuldi fara heim! Dömini eru fleiri, í sein-

Islands statsministerpar og et barnebarn indebrændt i »kongehuset«

Hafstein bliver statsminister

JOHANN HAFSTEIN

Sorg over hele Island efter ulykken på Tingvalla-sletten

Bjarni
Benediktsson

Benedikt
Vilmundarsson

Sigríður
Benediktsson

Olie fra et utæt oliefyr menes at være årsagen til branden i et sommerhus på Tingvallasletten, 60 kilometer fra hovedstaden Reykjavik, hvor Islands statsminister i syv år, Bjarni Benediktsson, hans hustru og parrets fire-årige barnebarn omkom.

Præsident Kristjan Eldjarn kaldte i går eftermiddags regeringen sammen og bad justitsminister Johann Hafstein om at overtage statsministerposten efter Benediktsson. Justitsministren er viceformand for selvstændighedspartiet.

Det islandske folk er stærkt grebet af statsministerparrets død. Den officielle meddelelse blev først givet i radioavisen ved middagstid, men allerede i morgen- og formiddagstimerne rygtedes det, at det populære par var omkommet ved en brand.

Statsminister Benediktsson og hans frue, Sigríður Björnsdóttir, havde sammen med dattersønnen forladt Reykjavik torsdag eftermiddag. Målet var sommerresidenzen Tingvelli, populært kaldet »Kongehuset«, fordi det har tilhørt det danske kongehus, indtil Island blev selvstændig.

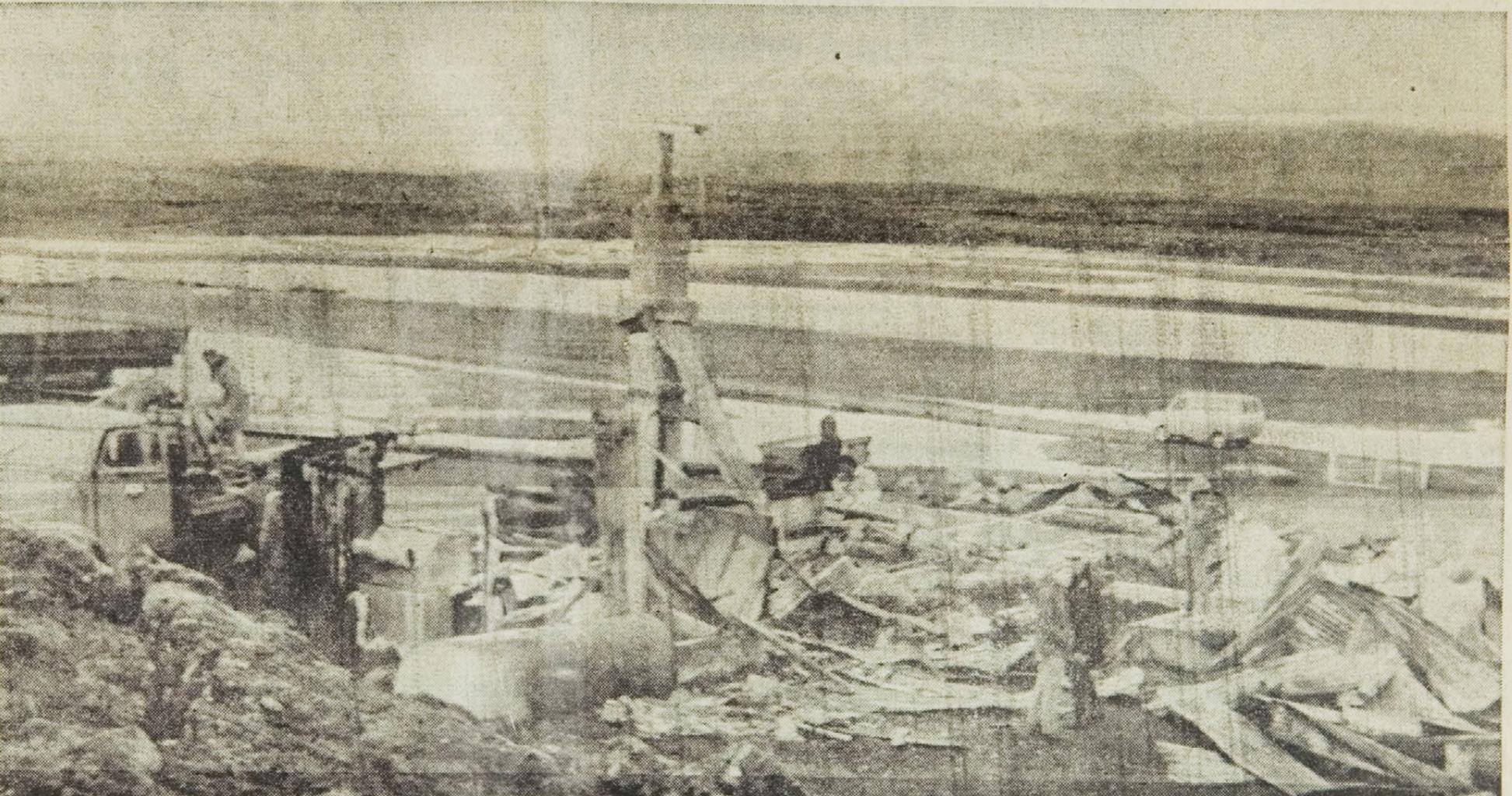
Huset ejes af den islandske stat, og det er almindeligt, at statsministeren eller andre ministre benytter huset i sommertiden. Statsministeren var taget dertil, fordi han i går skulle have talt ved et møde i sit parti i en nærliggende by.

før de er blevet overrasket af ilden.

Drengens mor på rejse

Deres barnebarn, den 4-årige Benedikt Vilmundarson, var søn af parrets datter, Vala, som er stewardesse i Icelandair. Hun var, da ulykken skete, på en tjenesteflyvning til New York. Dren-

Fortsættes side 2. (1)

Sommerejendommen ved Thingvalla-søen, der ejedes af den islandske stat, var af træ og brændte hurtigt ned. Her ryddes op på brandtomten.

by.

Turister i det naturskønne område opdagede branden i træbygningen. Det skete ved to-tiden om natten på et tidspunkt, hvor det er ved at blive lyst på Island på denne tid. Det var natten til i går blæsende og køligt i området. AP fortæller således, at nogle danske turister havde fået deres telt blæst ned, og de var blandt dem, der så ilden da de var på vej til et nærliggende hotel.

Træbygningen var hurtigt omspændt af flammer, så branden lige frem havde en eksplosionsagtig karakter. Det var derfor ikke muligt for nogen at trænge ind i bygningen. Nogen tid tog det, inden brandvæsenet fra Reykjavik nåede frem.

Efter at bygningen var brændt ned fandt man de tre dørkornæ. Det menes ikke, at statsministerparret har fået riktig at vågne.

Bjarna Benediktssonar © Borgarsjalasafn Reykjavíkur

Grundlagt 1749

af E.H. Berling

Weekend

Lørdag 11. juli 1970
36 sider - Kr. 1,10

Bjarni Benediktsson

Han førte Island nærmere Europa

Island har mistet en statsmand af usædvanligt format

Af Kristian Asbæk

STATSMINISTER Bjarni Benediktsson var en stærk personlighed, en af Islands og Nordens store skikkeler. Det lyste ud af hele hans fortættede skikkelse. Han havde noget af det uhåndgribelige over sig, som gjorde, at hvor han satte sig, dør var uvilkårligt bordenden. Hans land har lidt et stort tab ved hans død, ikke mindst på det nuværende tidspunkt, hvor han og hans regering var langt inde i overvejelser om en form for indindkomstpolitik, der både skulle sikre den islandske økonomi bl. a. ved en kronehævning og styrke borgernes sociale stilling, uden at det skulle betales af næringslivets frihed.

AF sind var han en ægte isländer. Han ejede den selvstændighedstrang, som er dette lands beboere medfødt. Han var præget af landets gamle nordiske kultur og besat af trang til at skaffe sit land de bedst muligt vilkår for fortsat eksjstens.

Han var blandt dem, der i sin tid sluttede aftalen om, at Island skulle være medlem af NATO, og det fik medlemskabet uden at skulle præstere islandsk deltagelse i NATO-styrkerne. Kun etablere basen i Keflavik. Og han førte i vinter sit land ind i EFTA, hvormod han holdt det uden for Nordek-forhandlingerne. Efter hans opfattelse var tiden ikke moden til det udvidede økonomiske samarbejde, som Nordek stod for. Men han var absolut ikke modstander af det nordiske samarbejde, som det udfolder sig gennem Nordisk Råd. Han afgav en formelig kærlighedsbeklæring til dette parlamentariske samarbejde under Nordisk Råds session i Stockholm i 1964, hvor han fra talerstolen i Sveriges rigsdag sagde til rådsforsamlingen: Jeg kan kun sige, at da jeg var ung og tænkte på Islands stilling i verden, tvivlede jeg på, om det nordiske samarbejde havde virkelig betydning for mit land. Nu har jeg fået mine grå hår, og jeg kan kun spørge, om Island overhovedet kunne leve som selvstændig stat uden nordisk samarbejde. Gennem de seneste års drøftelser lærte jeg personlig Bjarni Benediktsson at kende og værdsatte ham som politiker og menneske. Jeg vil savne ham dybt.

Bjarni Benediktsson ydede et stort bidrag til nordisk samarbejde og havde mange personlige venner, både her i Danmark og i det øvrige Norden. Hans klare hjerne havde et usædvanligt overblik over hver en vanskelig sag. Derfor faldt det ham oftest lettere end de fleste at bidrage til problemernes løsning. Han var også foruden at være en fremsynet politiker, en fremragende jurist og viden-skabsmand. Der foreligger efter ham en omfattende juridisk litteratur. Af min personlige erfaring kan jeg berette, at som juridisk professor var han en fortræffelig lærer.

Bjarni Benediktsson fik betroet mange høje embeder af sit folk. Han blev landets yngste professor. Han var borgmester i Reykjavik i otte år og minister i tyve år. Udenrigsminister var han i mange år og Islands stats-

men som alle islænderne var han ivrigt politisk interesseret. Han sluttede sig til Selvstændigheds-partiet, der i dag er et borgerligt, konservativt præget parti i slægt med det danske konservative folkeparti. Og denne politiske interesse førte ham først ind i Reykjaviks byråd, dernæst på byens borgmesterstol i syv år og derfra ind i Islands regering, hvor statsminister Olafur Thors i 1947 gjorde ham til udenrigs- og justitsminister. Deraf gik turen til andre ministerier. Han kom i årenes løb næsten hele kompasset rundt. Det var statsminister Thors' måde at oplære sin »kronprins« på.

Det følte derfor naturligt i Island, da Benediktsson i 1963 efterfulgte Thors som statsminister. På den måde var intet regeringsproblem, intet politisk problem indadtil som udadtil ham fremmed. Ikke mindst havde han lært af fiskeristrioden med England, da han var minister for fiskerigrænsen.

Men Bjarni Benediktsson så videre end til at vinde fiskeristri-

den. Han og hans parti ønskede at skabe en stat, der ikke var så sårbar, som afhængighed af fiskeri og færaavl nødvendigvis måtte gøre den, og satsede derfor på industri. Det var dér indsatsen blev gjort i den sidste halve snes år, og det er her, grunden er lagt til fremgang i et større marked og under de markedsviskår, som er under udvikling i Europa. Derfor følte statsminister Benediktsson sig også taknemlig mod de nordiske lande, da de under sidste sammentræden i Nordisk Råd — den fandt sted i vinter i Reykjavik — etablerede en nordisk islandsk industristøtte-fond til at lette Islands indtræden i EFTA.

BJARNI BENEDIKTSSON var præget af en naturlig myndighed. Han kunne være charmerende, især når han smilte, og når han gav efter for sit lune, men ingen var i tvivl om, at han var en mand, som vidste, hvad han ville, og som havde både mod og evner til at sætte sin vilje igennem.

Der hersker sorg

DE tragiske begivenheder på Thingvellir ved tre-tiden sidste nat har rystet mig dybt. Statsminister Bjarni Benediktsson og hans elskværdige frue, Sigríður Björnsdóttir, var nære venner af min kone og mig.

Det islandske folk har ved Bjarni Benediktssons død mistet en fremragende leder. Hans realistiske politiske sans trængte sig igennem til sagens kerne. Hans klare hjerne havde et usædvanligt overblik over hver en vanskelig sag. Derfor faldt det ham oftest lettere end de fleste at bidrage til problemernes løsning. Han var også foruden at være en fremsynet politiker, en fremragende jurist og viden-skabsmand. Der foreligger efter ham en omfattende juridisk litteratur. Af min personlige erfaring kan jeg berette, at som juridisk professor var han en fortræffelig lærer.

Bjarni Benediktsson fik betroet mange høje embeder af sit folk. Han blev landets yngste professor. Han var borgmester i Reykjavik i otte år og minister i tyve år. Udenrigsminister var han i mange år og Islands stats-

minister siden året 1963. Han var den mand, som mest bidrog til at lægge linierne i islandsk udenrigspolitik i vor unge republiks første år. Chefredaktør af Morgunbladid, Islands største avis, var han i tre år.

Bjarni Benediktsson ydede et stort bidrag til nordisk samarbejde og havde mange personlige venner, både her i Danmark og i det øvrige Norden. Hans klare hjerne havde et stærk og uforglemmelig.

Bjarni Benediktsson elskede Thingvellir, og hans familie op holdt sig så ofte at havde tid i det gamle Kongehus, som i de senere år har været statsministrens sommerbolig. Det er en tragisk skæbne, at han og hans charmerende hustru og deres lille barnebarn skulle ende deres liv dør.

En stor statsmand er gået bort. Der hersker sorg i Island. Vi er dybt taknemmelige for den sympati, som er blevet vist det islandske folk her i Danmark i anledning af vort store tab.

København, d. 10 juli 1970.

SIGURDUR BJARNASON,
Islands ambassadør i København

Et tab for Norden

ISLAND har ved denne ulykke mistet ikke blot en stor personlighed, men tillige en særdeles erfaren og højt anset politiker, siger statsminister Hilmar Baunsgaard. Hans bortgang vil efterlade et dybt savn i Island, men også her i landet, hvor vi lærte Benediktsson at kende som en loyalt og positivt indstillet ven, vil han blive savnet. Den positive indstilling, han lagde for dagen over for forholdet mellem vores to lande, kom også til udtryk, når han repræsenterede sit land i det nordiske samarbejde. Gennem de seneste års drøftelser lærte jeg personlig Bjarni Benediktsson at kende og værdsatte ham som politiker og menneske. Jeg vil savne ham dybt.

UDENRIGSMINISTER Poul Hartling, siger bl. a.:

— Statsminister Benediktsson har øvet en betydelig indsats for sit land, men også i international og nordisk sammenhæng har han haft stor indflydelse. Han var med, da NATO blev stiftet, og i det nordiske samarbejde har han stedse været en stor kraft.

FORMANDEN for Det konser-vative Folkeparti, justitsminister Knud Thestrup, karakteriserer Bjarni Benediktsson som en af Islands store skikkeler. Hans rige evner og hans forståelse for Islands særlige forhold og dybe samfølelse med Norden bevirket, at tabet af ham vil føles meget stærkt i nordiske kredse. Det samarbejde, Det konser-vative Folkeparti har haft med ham som leder af Selvstændigheds-partiet, har været af stor betydning for os.

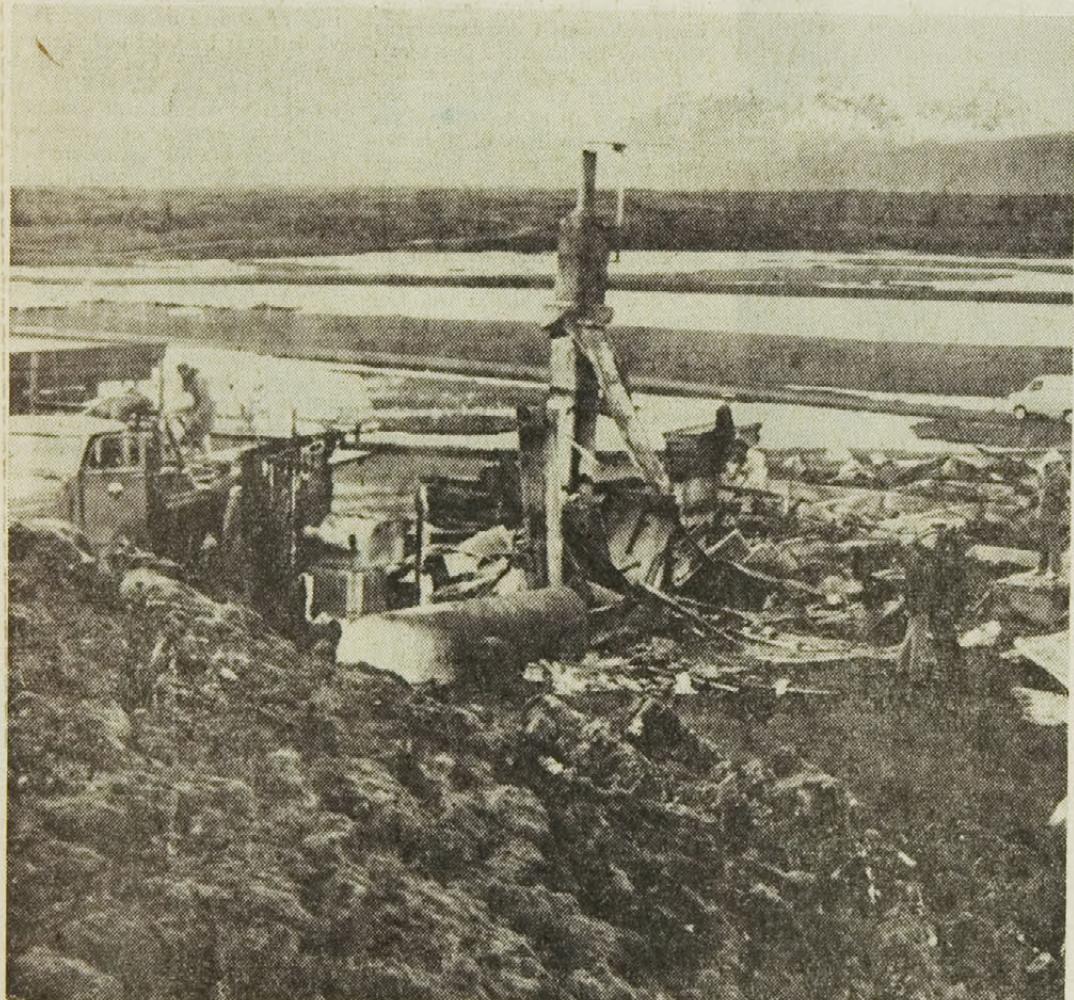
FHV. statsminister J. O. Krag, der er det danske medlem af Nordisk Råds præsidium, betegner Bjarni Benediktssons tragiske død som et alvorligt tab for Island, der befinder sig midt i svære økonomiske og politiske problemer. Tabet af ham vil blive følt stærkt i det nordiske samarbejde. Han var en islandsk mand, der i sit væsen forenede fasthed og humor med en stærk politisk vilje til at føre det lille samfund i Nordatlanten igennem vanskelighederne.

Av Ahti Karjalainen.

FORTS. SIDA 6, SP. 4, ULSLEK ...

ges ha gramlagis nyngen.

Landssorg i Island efter brandtragedin Kungen kondolerar

Brandplatsen vid Thingvellir 50 km utanför Reykjavik. Vid branden på fredagsmorgonen brändes Islands statsminister Bjarni Benediktsson och hans hustru och ett barnbarn till döds.

Landssorg har proklamerats på Island efter den isländske statsministern Bjarni Benediktssons tragiska bortgång. Benediktsson med maka och ett av familjens barnbarn omkom vid en våldsam brand i en sommarvilla utanför Reykjavik på torsdagskvällen. Islands president Kristjan Eldjarn utnämnde vid ett extra regeringssammanträde på fredagen till ny statsminister förré justitieministern Johann Hafstein.

Bjarni Benediktsson, hans hustru Sigrid och en tvåårig dottersson hade på torsdagseftermiddagen färt ut till sommarvillan vid Thingvellir cirka 60 km utanför Reykjavik. Avsikten var att familjen skulle tillbringa en enda natt där.

Branden upptäcktes först av några utländska turister. Samtidigt gick larm till brandkåren i Reykjavik. I den hårdå blåsten spred sig elden snabbt i den gamla trävillan, som snart var helt övervänt. Då brandkåren hinnit fram till platsen, hade huset redan brunnit ned till grunden.

Brandorsaken är ännu inte fastlägen, men polisens experter tror att olja från en oljekamin kan ha sippat ut från en otät behållare och rakat fatta eld.

Officiella svenska kendelenaser sändes på fredagen till den isländska regeringen med anledning av Benediktssons död. Kung Gustaf Adolf beklagade statsministerns tragiska bortgång i ett telegram till den isländske presidenten. Statsminister Olof Palme och utrikesminister Torsten Nilsson framförde sina kondoleanser i telegram till den isländske justitieministern Johann Hafstein,

som på fredagen vid ett extra regeringssammanträde anmodades att överta regeringsposten och bilda ny regering.

Bjarni Benediktsson var ledare för Islands största politiska parti, Självständighetspartiet. Han var också sedan sju år tillbaka ledare för den regeringskoalition, mellan sitt eget parti och socialdemokraterna, som redan suttit vid makten längre än någon annan isländsk regering.

Se sidan 11

Epoken Benediktsson

Med statsminister Bjarni Benediktssons djupt tragiska bortgång på torsdagskvällen har inte bara Island utan även Norden lidit en svår förlust. Han blev Islands statsminister 1963 och var alltsedan dess en framgångsrik ledare för den märkliga regeringskoalitionen mellan självständighetspartiet (höger) och socialdemokraterna. Dessa förinnan hade han gjort en snabb karriär inom den kommunala och statliga förvaltningen. År 1940 blev han borgmästare i Reykjavik och efter att ha innehåft flera ministerposter blev han regeringschef.

Benediktssons statsministertid kom att präglas av en mycket stark utveckling. I denna tog den bortgångne statsministern en mycket verksam del. Inte minst gäller detta om de allt närmare kontakterna med det övriga Norden. Den insatsen kommer kanske en gång i framtiden att värderas högst. Efter att ha spelat en ganska blygsam roll i Nordiska rådet blev Island med åren ett alltmer aktivt medlemsland. Det omväntnades senast under årets rådsförsamling, som hölls i Reykjavik.

Denna nordiska orientering var från början långt ifrån självklar. Interessen för de isländska problemen var i de övriga nordiska länderna — främst Danmark — inte alltför starkt. Islands medlemskap i Nato med den stora Keflavik-basen samt en betydande fiskexport på Sovjetunionen var betydelsefulla inslag i den isländska bilden. Islands allt aktivare nordiska insatser med Benediktsson som främste pådrivare medförde också ett motsvarande intresse i de andra länderna. Det är inte för mycket sagt att det var detta allt intimare samarbete som i år gjorde det möjligt för Island att bli medlem av Efta.

Till detta medlemskap knyts

Bjarni Benediktsson med maka vid ett besök i SvD:s sätteri 1966.

stora förhoppningar. Det förbereddes av en stram ekonomisk politik med två devalveringar för att göra isländsk ekonomi redo för frihandeln. Denna skall underlätta övergången till ett mer differentierat näringsliv med en stabilare ekonomi och ökad trygghet som följd. Eftaanslutningen underlättades av att de nordiska länderna gemensamt bildade en fond på en miljard danska kr. för att underlätta den kommande industrialiseringen.

När dödsbudet kom stod Bjart

ni Benediktsson med sin regering redo att göra en kraftanstötning för att bättre utnyttja landets naturtillgångar, främst vattenkraften med en för den lämpad industri. Redan 1969 kunde ett aluminiumverk, byggt av en schweizisk koncern, tas i bruk. Det framstod som en symbol för en ny tid och för isländningarnas föresats att lämna isoleringspolitiken bakom sig för gott. Det innebär ingen överdrift att talta om epoken Benediktsson i Islands historia.

Einkaskialast, fórum, sonar, populärhistoria, kavíkur

och litteratur

I dagarna har också utkommit

att Atminstone temporärt därmed

Justitieministern blir isländsk statsminister efter Benediktsson

Brandplatsen vid Thingvellir 50 km utanför Reykjavik. Vid branden på fredagsmorgonen brändes Islands statsminister Bjarni Benediktsson och hans hustru och ett barnbarn till döds.

REYKJAVIK. (TT-AP) Islands statsminister Bjarni Benediktsson, hans maka Sigrudir Bjornsdottir och en minderårig dotterson innebrändes i ett sommarhus utanför Reykjavik natten till fredagen. Justitieminister Johann Hafstein blir troligen ny statsminister.

Statsministerparet kom med sitt barnbarn Benedikt till huset på torsdagsseftermiddagen. Det ägdes av isländska staten och utnyttjades ofta av regeringens medlemmar. Det låg vid Thingvellir 64 kilometer från den isländska huvudstaden. Statsministern skulle under veckoslutet tala på ett politiskt möte i en stad norr om Reykjavik.

Branden upptäcktes strax efter 1.30 natten till fredagen. Pastor Eirikur Eriksson på Thingvallagården i närlheten av sommarhuset larmade brandkåren i Reykjavik.

När en grupp danska turister nådde fram till byggnaden var den helt överänd. De försökte förgäves ta sig in i huset. Ett par minuter senare slet en häftig explosion inne i huset loss taket och elden utvecklades till ett fullständigt inferno, berättade de.

Omkring 2.15 kom brandkåren till platsen. Då återstod nästan inget av huset. De tre kropparna återfanns illa åtgångna och fördes till Reykjavik. Polisen misstänker att elden började vid en otät oljekamin.

Over hela Island flaggade man på halv stång och radion spelade sorgemusik. Islands president Christian Eldjarn höll ett kort tal till nationen. Inget uttalande hade ännu på fredagsseftermiddagen kommit från regeringen, men det

främigick att ett extra regerings sammanträde hade sammankallats. Justitieminister Johann Hafstein har inträtt som statsminister och väntas få presidentens uppdrag att efterträda Bjarni Benediktsson.

Ung skicklig talare

Bjarni Benediktsson var en av den isländska republikens mest kända personligheter och vann internationell respekt, speciellt under den period han var sitt lands utrikesminister.

Han var född 1908 och avlade juridisk ämbetsexamen vid Reykjaviks universitet redan vid 22 års ålder. Men då hade han också hunnit med att göra sig känd som självständighetspartiets skickligaste unge talare.

Ar 1932 blev han professor i rättsvetenskap, men hans akademiska karriär varade bara i åtta år. Vid 32 års ålder blev han borgmästare i Reykjavik och omvaldes till den posten både 1942 och 1945.

Han kom in i alltinget första gången 1942 och behöll sin plats där fram till sin död.

Ar 1947-53 var han Islands utrikesminister.

Som utrikesminister spelade han en framträdande roll i internationella församlingar, inte minst da

Iceland beslöt ansluta sig till NATO.

Länge kronprins

Han övertog därefter justitie- och utbildningsdepartementen. Efter tre år lämnade han regeringen för att bli chefredaktör för "Morgunbladid".

Han återinträdde i regeringen 1959 och innehade flera olika ministerposter de närmast följande åren. En kort period hösten 1961 var han statsminister och återkom som regeringschef i november 1963.

Ar 1962 efterträddes han Olafur Thors som ledare för självständighetspartiet. När Thors året därpå avgick föll det sig naturligt att Benediktsson också efterträddes honom som statsminister. Han hade länge räknats som "kronprins" och änjet respekt i vida kretsar.

Hans hustru Sigrudir Benediktsson var 51 år. Det fyraåriga barnbarnet Benedikt var son till statsministerns dotter Vala som är flygvärdinnan på de isländska flygbolaget Loftleidir. Hon är gift med handelsministern Fylgi Gislasons son Vilmundar. Vid tiden för den tragiska olyckan var Vala på väg till New York i ett av flygbolagets plan.

Benediktsson präglade Island under femton år

Bjarni Benediktssons och hans familjs djupt tragiska bortgång är som hämtad ur den isländska sagans värld. Makterna griper där in, ofta med oväntad styrka och ej sällan med bråd död som resultat.

Det slag som drabbat vännerna till Bjarni och hans familj är orimligt hårt. Både Sigríð och han var personer av ovanlig vänförsamhet. Deras vackra hem i Reykjavík stod alltid öppet för dem. Traditionell isländsk gästfrihet hölls — trots många och tunga sysslor — alltid högt i helgd.

Bjarni Benediktssons betydelse för Island kan knappast överskattas. Han har sedan 1963 lett den isländska regeringen, för övrigt från samma dag som nya ön Surtsey steg ur havets vågor. Men långt dessförinnan var han den starke mannen i isländsks politik. Ólafur Thors, i vilken regeringar Bjarni Benediktsson ingick på olika poster, ofta som justitieminister — Bjarni Benediktssons var en av de första professorerna vid Reykjaviks juridiska fakultet — sade själv i något middagstal:

"Jag är visserligen statsminister, men där sitter den man som egentligen bestämmer i regeringen." Han pekade därvid på Bjarni Benediktsson. Den linje som Island följt de senaste femton åren har i hög grad varit präglad av Bjarni Benediktsson och hans syn på Island och dess ställning i världen.

I detta land av varma och ofta hetsiga idealister var han en realist som dock aldrig förlorade känslan för sitt land och dess egenart. Han såg klart Islands möjligheter man också landets begränsningar. Till sist var det säkerligen dessa egenskaper som gjorde att han kunde behålla regeringsmakten längre än någon annan statsminister i Islands nya historia även om marginalerna var knappa.

Bjarni Benediktsson insåg att skulle Island kunna följa med i

den allmänna välståndsutvecklingen i västerlandet var det nödvändigt att göra Island mindre beroende av fisket och fiskindustrin, som varit och alltjämt är den helt dominerade faktorn i isländsk ekonomi. Han hade därvid att kämpa mot en emotionellt grundad och stark främplingsrädsla, rädslan för att utlänningsarna lätt skulle kunna uptlåna den fätaliga isländska befolkningen och rädslan för att utländskt kapital skulle kunna ställa Island under främmande dominans. Bjarni Benediktsson såg nödvändigheten att med hjälp av kapital utifrån — gärna från de noriska grannländerna — söka få fram nya näringssgrenar. Den billiga vattenkraften var därvid en viktig tillgång. Så kom det stora aluminiumverket, som just börjat sin verksamhet, trots starkt politiskt motstånd till stånd. Bjarni Benediktsson lotsade också Island in i Efta, där Island blev medlem den 1 mars i år.

Vad gäller utrikespolitiken inåg Bjarni Benediktsson nödvändigheten av att föra en balanspolitik. Islands läge i Nordatlanten och värnlöshet mot angrepp utifrån gjorde det naturligt för honom att stödja Islands anslutning till och kvarblivande i Nato och att bibehålla de amerikanska baserna på ön. Sovjetunionens betydelse som köpare av fisk nödvändiggjorde å andra sidan upprättahållande av goda relationer med detta land i alla väder. Bjarni Benediktssons lösning på ekvationen var att i möjligaste mån söka närra Island till de övriga nordiska länderna och se till att Island var med i norskt samarbete så långt detta var möjligt. Han sökte en fast punkt i skärningslinjerna mel-

lan stormakternas atlantiska intressen.

Island har under de senaste decennierna upplevt tvåa ekonomiska kast. Bjarni Benediktssons säkra och erfarna ledning av regeringen har varit den kanske viktigaste orsaken till att foljderna inte blivit värre än de blivit. Han blir mycket svår att ersätta.

Det är svårt för Bjarnis många vänner i Norden att tänka sig att de inte mer får möta hans satta och trygga gestalt och lyssna till hans kloka, litet eftertänksamma tal liksom att Sigríðs glada och ljusa gestalt är borta.

GUSTAF PETRÉN

INTERNATIONAL

Herald

Tribune

Published with The New York Times and The Washington Post

**

PARIS, SATURDAY-SUNDAY, JULY 11-12, 1970

Wife, Grandson Also Die

Fire Kills Iceland's Premier Benediktsson

REYKJAVIK, Iceland, July 10 (Reuters).—Iceland's Premier Bjarni Benediktsson, 62, his wife and grandson died early today in a fire that destroyed the premier's official summer residence at Thingvalla, 38 miles outside Reykjavik.

Justice Minister Johann Hafstein, who is vice-president of the Independence party, took over tonight as premier.

Mr. Benediktsson, his wife, Sigridur, 51, and their four-year-old grandson, Benedikt Wilmundarsson, were alone in the residence.

The timber structure, built in 1907 to house the Danish king during his visits to Iceland, when it was part of the Danish kingdom, was reduced to ashes in little more than 15 minutes.

About 1:30 a.m. today, some Dutch campers, whose tents were blown down by the wind, noticed a fire in what they first took to be an empty house. They told the porter of a nearby

UPI
Bjarni Benediktsson

hotel who realized that the premier's family was in residence and raised the alarm. But before the fire brigade arrived, the timber structure had

been reduced to ashes. A police officer who tried to enter the building at the height of the blaze was driven back by the heat.

Mr. Benediktsson had been Iceland's prime minister since 1963 and was the minister responsible for taking his country into NATO after World War II.

This island nation just below the Arctic Circle went into mourning today as news of the tragedy was circulated.

Flags flew at half staff and the radio played solemn music.

Mr. Benediktsson, born in 1908, made his mark in politics as Iceland's postwar foreign minister.

Before going into politics in 1940 as Reykjavik's mayor, he was professor of jurisprudence at Reykjavik University.

He became prime minister in November, 1963, heading a coalition government of his own Independence party and the Social Democrats.

avíkur

Berlingske Aftenavis

222. årgang nr. 152

Fredag 10. juli 1970

20 sider — Kr. 1,10

Islands statsminister indebrændt sammen med hustru og dattersøn

ISLANDS statsminister, Bjarni Benediktsson, hans hustru, Sigridur Bjørnsdottir, og en dattersøn i toårs-alderen omkom i nat ved en brand, der raserede et sommerhus ved Tingvallasøen, 60 kilometer fra Reykjavik.

Statsminister Benediktsson og hans hustru var sammen med barnebarnet kommet til sommerhuset i går eftermiddags for at holde et par dages ferie.

Sommerhuset var en ældre træbygning, som ejes af den islandske stat, og det benyttes af regeringens medlemmer i ferier og weekender.

Nærmere oplysninger forelå ikke ved redaktionens slutning.

Branden blev opdaget klokken 1,40 i nat af pastor Eriks-son på Thingvallagården, som ligger nær brandstedet. — Statsministerens sommerhus står i brand, lod præstens alarmering til brandvæsenet i Reykjavik.

På det tidspunkt var det gamle træsommerhus allerede indhullet i et flammehav. Da brandvæsenet nogen tid senere nåede frem fra Reykjavik, var huset allerede nedbrændt. Efter kort tids søgen fandt man i hustomten de tre lig, som senere på morgenen blev ført til kapellet i Reykjavik.

Statsministerparret var kommet til sommerhuset torsdag eftermiddags for at tilbringe en enkelt nat. Statsministeren skulle i weekend'en tale ved et politisk møde i en mindre by nord for Reykjavik.

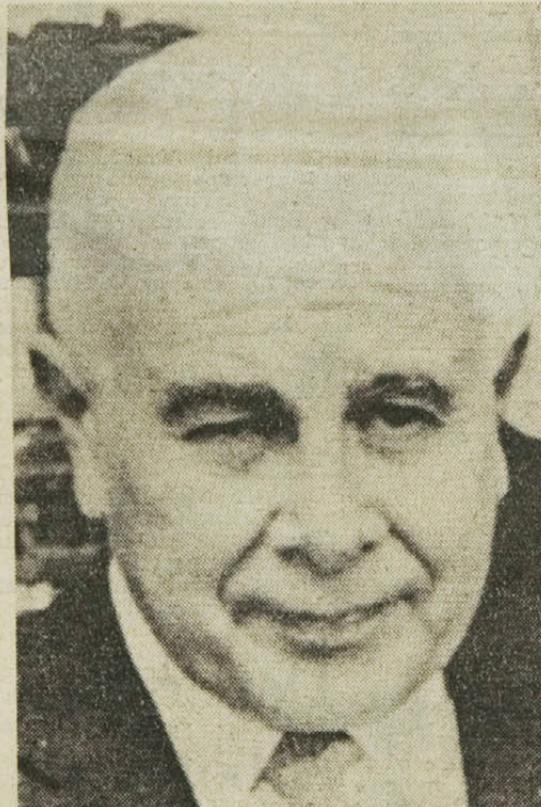
Brandårsagen kendtes endnu ikke i formiddags. Det stormede kraftigt natten til fredag, og stormen har utvivlsomt næret ilden.

Efter at den islandske radioavis fredag formiddag havde bragt meddelelsen, blev der spillet sørgemusik i radioen, og over hele Island gik flagene på halv stang.

Bjarni Benediktsson var en af den unge islandske republikks mest fremtrædende skikkeler, der vandt international anerkendelse, særlig i den periode, hvor han var sit lands udenrigsminister. Han havde været statsminister siden november 1963, da han afløste Olafur Thors.

Bjarni — på Island kendes en mand blot ved sit fornavn — fødtes 1908 og tog allerede som 22-årig juridisk embedseksamen fra universitetet i Reykjavik. Inden da havde han dog gjort sig bemærket som en af selvstændighedspartiets dygtigste og klareste unge talere. I 1932 blev han professor i retsvideneskab, men hans akademiske løbebane varede kun otte år.

I 1940 valgtes han til borgmester i Reykjavik, og to år senere blev han medlem af Altinget, og i de følgende år varetog han forskellige ministerposter i skiftende regeringer. Han har sin del af æren for, at Island er en integrerende del af det nordiske kultursamarbejde, og da Olafur Thors i 1963 måtte trække sig tilbage af helbredsgrunde, var han den selvfølgelige efterfølger på statsministerposten.

Bjarni Benediktsson

Sigridur Bjørnsdottir

THE TIMES

SATURDAY JULY 11 1970

NO. 57,915 NINEPENCE

[ONE SHILLING IN EIRE]

Death in fire of Iceland Premier

From Our Correspondent

Reykjavik, July 10

Dr. Bjarni Benediktsson, aged 62, the Prime Minister of Iceland, his wife Sigríður, aged 51, and their four-year-old grandson Benedikt Wilmundarsson, were burnt to death early today in a fire which destroyed the Government summer residence at Thingvellir.

They had gone there yesterday to relax before the Prime Minister set off on a political tour of the western part of the country, which was to have started today.

Dr. Kristjan Eldjarn, the President expressed in a broadcast the nation's sorrow over the accident.

Last night there were high winds and rain. It is presumed that the oil-fired central heating in the house was switched on, but whether that or a short circuit in the electricity system caused the fire has yet to be determined. The building, a timber structure built in 1907 to accommodate the King of Denmark during visits to Iceland, then part of his domain, was reduced to ashes in little more than 15 minutes.

The fire was first seen by some Dutch campers whose tents were blown down by the wind. They thought that the house was deserted but raised the alarm at a neighbouring hotel. A policeman tried to force his way into the house but was driven back by the flames, fanned by a strong northerly wind. The three charred bodies were recovered from the ruins this morning, and taken to Reykjavik.

Mr. Johann Hafstein, the Justice Minister, has taken over as Prime Minister pending the formation of a new Government.

DAGENS NYHETER.

Vecka 28

Lördagen den 11 juli 1970

"En isländsk tragedi"

AV OLOF LAGERCRANTZ

REYKJAVIK, fredag
Islands statsminister, Bjarni Benediktsson, hans fru Sigridur Björnsdóttir och ett litet fyraårigt barnbarn brann inne i det s k kungahuset i Tingvallir natten mot fredagen. Det var ett av de kallaste julidynnen på många år, och det blåste en häftig vind, närmast storm. Det kan därför sägas att statsministern blev ett offer för Islands hårdare klimat, ty troligen eldade han kraftigt i oljeaggretatet, som fanns i huset, och det vållade branden, orsakade en väldig explosion som lyfte hela taket. Huset var gammalt och torrt som fnöske. Byggt före första världskriget för Fredrik VII och nu använt som sommarröboställe för statsministern.

En död på detta sätt går väl i stl med Islands historia och dikt. Många har dött under glödande lava. I den största av de gamla sagorna, sagan om

Njal, dör Njal och hans hustru branddöden — för fiendehand visserligen och det är av olycka — och ett litet barnbarn är också med i dödsskördens. Njal är den ädlaste av alla sagans hjältar, alltid med goda råd till fred, en statsman av den sort som vår tid så väl skulle behöva. Huru-dan Bjarni Benediktsson var vet jag föga om, men en man av klokhet och nära till goda råd säger alla att han var. Han sökte förverkliga självständighetspartiets motto "alla klassers parti".

Det är isande kallt i Reykjavik även i dag. De blåvitröda flaggorna på halv stång blåser över hela staden. Man talar om branden på Reykjaviks gator och torg så nära de snöklädda bergen och det grå havet, om de två holländska turisterna som inte kunde för stormens skull sova i sitt tält som de tänkt sig och därför var vakna och såg lägorna bryta ut ur huset men

trodde att det var tomt, om prästen som vaknade i natten och såg elden långt borta och kom alltför sent.

Man spekulerar också över Islands framtid. Ingen tror att några betydelsefulla förändringar kommer att ske med Johann Hafstein som statsminister. Men alla vet att stora och tunga problem måste lösas. Island har dåligt råd att förlora klokt folk.

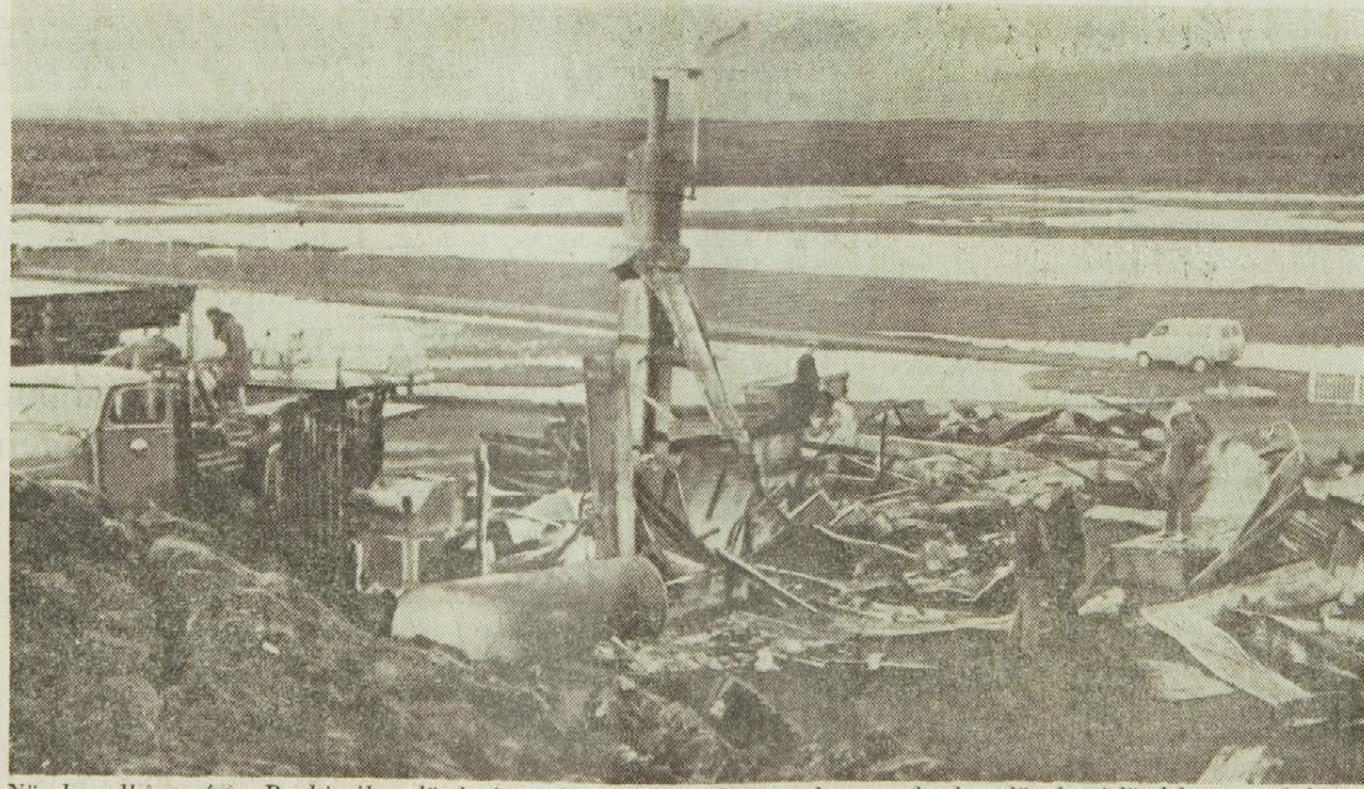
Bjarni Benediktsson

Lysande politisk karriär

Statsminister Bjarni Benediktsson var en karriären man som tog en lysande juridisk examen redan vid 22 års ålder för att två år senare bli professor i rättsvetenskap vid Reykjaviks universitet. Hans karriär inom politiken gick i samma stil. Vid tiden för sin examen ansågs han som en stor politisk begåvning och av många betraktades han som den främste talaren inom självständighetspartiet, där han tidigt fick kronprinsiteln.

Under sin utrikesministertid 1947–1953 blev han internationellt känd och han var också en av de ivrigaste förespråkarna inom regeringen för medlemskapet i Nato, något som vänstergrupperna inte hade glömt när Benediktsson blev statsminister 1963.

Se vidare sidan 10

När brandkåren från Reykjavik anlände fanns bara förkolnade rester kvar av det hus där den isländske statsministern Bjarni Benediktsson, hans maka Sigridur Björnsdóttir och en dotter son invärndes.

DAGENS NYHETER.

Vecka 28

Lördagen den 11 juli 1970

Sorg på Island efter dödsbranden

Över hela Island flaggade man på halv stång på fredagen sedan det meddelats att landets statsminister Bjarni Benediktsson under natten tillsammans med sin hustru och en liten dotterson innebränts i regeringens sommarbostad i Thingvallir omkring sex mil från huvudstaden.

Branden upptäcktes klockan 01.40 natten till fredagen av pastör Eiríkur Eriksson, som befann sig i en gård intill sommarbostaden, uppgär TT:s korrespondent på Island. Pastör Eriksson larmade genast brandkåren i Reykjavik, men när den kom fram var huset redan totalförstört. Branden fick ett mycket våldsamt förlöpp eftersom huset var byggt av trä. Brandorsaken är ännu inte fastställt, men polisen misstänker att elden började i en otät oljekamin. De tre omkomma

låg i sina sängar och avled trotsen av rökgiftning.

Det fyraåriga barnbarnet Benedikt var son till statsministerns dotter Vala som är flygvärldina på det isländska flygbolaget Icelandic Airways. Hon är gift med kulturminister Gylfi Gislasons son Vilmundar.

Statsministerparet hade kommit till huset i Thingvallir — samma plats där världens första riksdag uppges ha hållits — på torsdagsmorgonen och skulle bara tillbringa

REYKJAVIK, fredag.

en natt där. Under veckoslutet skulle Benediktsson tala på ett politiskt möte i en liten stad norr om Reykjavik.

Nordist som ivrade för Nato-medlemskap

Bjarni Benediktsson gjorde kometkarriär både inom politiken och på sin akademiska bana. Han var född 1908 och avlade juridisk ämbetsexamen vid Reykjaviks universitet vid 22 års ålder. Då hade han redan gjort sig känd som självtändighetspartiets främste talare och betraktades som en av partiet mest lovande talanger. langer.

Två år efter sin juridiska examen blev han professor i rättvetenskap vid universitetet i Reykjavik, men den akademiska karriären tog slut i och med att han vid 32 års ålder 1940 valdes till borgmästare i den snabbt expanderande huvudstaden. Han var borgmästare under den tid då landet rättvetenskap vid universitetet men i huvudstaden försvarades av de amerikanska soldaternas närvoro. Denna närvoro fortsatte efter kriget och vållade åtskilliga bekymmer för Benediktssons regering.

1942 invaldes han i det isländska alltinget, som han tillhörde resten av sitt liv med undantag för de perioder då han innehade olika ministerposter.

1947 utnämndes han till landets utrikesminister och denna post hade han ända fram till 1953. Under denna tid gjorde han sig internationellt känd och var en av de drivande krafterna till Islands anslutning till Nato. När Island beslöt sig att gå med i Atlantpakten blev landet den enda medlem i pakten som varken hade egen armé eller behövde ställa soldater till förfogande i händelse av krig. Denna anslutning har ständigt varit livligt omdebatterad och från vänsterhåll har den utsatts för mycket häftig kritik.

Anslutningen till Nato innebar dock att uländska soldater

kom till ön. Amerikanerna fick hyra Keflavik, som nu utgör en viktig länk i Natoförsvaret. Kritiken från Natomotståndarna gick så långt att man beskyllde Benediktssons regering för att gå i Natos ledband, något som Benediktsson bestämt avisade.

— Vi har aldrig utsatts för amerikanska påtryckningar och kommer aldrig att bli det, förklarade Benediktsson, som hade större delen av det isländska folket bakom sig när han hävdade att ett litet utsatt land utan eget försvar måste lita på det skydd som Natomedlemskapet ger.

De senare åren av hans regeringsperiod — han blev regeringschef i november 1963 — blev de svåraste. De ekonomiska problemen växte lavinartat, och de kraftiga devalveringar som regeringen ansåg sig tvingad till skakade den isländska ekonomin i dess grundvalar. Benediktssons självtändighetsparti, som samregerade med socialdemokraterna, gjorde vissa trevare att få till stånd en samlingsregering, men försöken misslyckades.

Oppositionen ville inte vara med om de impopulära åtgärder som det kårvä ekonomiska läget krävde, saade Benediktsson i en intervju i mars.

Aven om Island i försvarspolitiske hänseende var orienterat mot Nato och USA har nordisem varit ett levande begrepp hos den isländska befolkningen. Benediktsson var en nordist som ständigt påpekade samhörigheten med det övriga Norrden. Som en — kanske undermedveten — reaktion mot det amerikanska inflytandet. Fortfarande lär sig de isländska barnen danska trots att många andra ämnen försöker skuffa den.

INGVAR OJS.

Information

26. ÅRGANG NR. 158 1970 — PRIS 1,50 KR.

★ ★ ★

UAFHÆNGIG AF PARTIPOLITIK - UAFHÆNGIG AF ØKONOMISKE INTERESSER

Den islandske statsminister indebrændt

REYKJAVIK, 10. juli (RB) — Islands statsminister, Bjarni Benediktsson, hans hustru Sigríður Björnsdóttir og barnebarnet Benedikt indebrændte natten til fredag.

En voldsom brand lagde på mindre end en time det sommerhus, hvor statsministerparret opholdt sig, i aske.

Bjarni Benediktsson var en af den unge islandske republikks mest fremtrædende skikkeler, der vandt international anerkendelse særlig i den periode, hvor han var sit lands udenrigsminister. Han havde været statsminister siden november 1963, da han afløste Olafur Thors.

Benediktsson er født i 1908. I 1940 besluttede han at gå ind i politik og valgtes til borgmester i Reykjavík — den yngste i byens historie, som han i øvrigt også havde været landets hidtil yngste professor.

Han blev indvalgt i altinget for Selvstændighedspartiet, og der blev

FORTSÆTTES PÅ BAGSIDEN

LØRDAG-SØNDAG 11.-12. JULI 1970

Den islandske statsminister

FORTSAT FRA FORSIDEN

han siddende undtagen i de perioder, hvor han var medlem af diverse regeringer. I 1947 blev han minister for første gang, dvs. han fik ansvaret for både udenrigs- og justitsministeriet, — og udenrigsminister forblev han helt til 1953, da han byttede denne post med undervisningsministerens.

Som udenrigsminister gjorde han sig internationalt bemærket, ikke mindst da Island i 1949 besluttede sig for medlemskab af Atlantpagten og hans land fik den begunstigede stilling at være eneste medlem, som ikke stille soldater til rådighed for forsvarsalliancen i tilfælde af krig, idet Island ikke har nogen hær.

I 1956 mindsmedes Selvstændighedspartiets flertal ved altingsvalget, og den hidtidige regering Olafur Thors afløstes af en koalitionsregering under Hermann Jonasson. Benediktsson gik af og overtog posten som chefredaktør for sit partis hovedorgan Morgynbladid.

I en ny koalitionsregering under

Olafur Thors overtog Benediktsson i 1959 posterne som handels- og industriminister. I 1962 overtog han posten som formand for Selvstændighedspartiet efter Thors, der da længe havde ønsket at blive lettet for denne byrde.

Da Thors året efter gik af på grund af alder, blev Benediktsson hans afløser som statsminister.

Mindeord

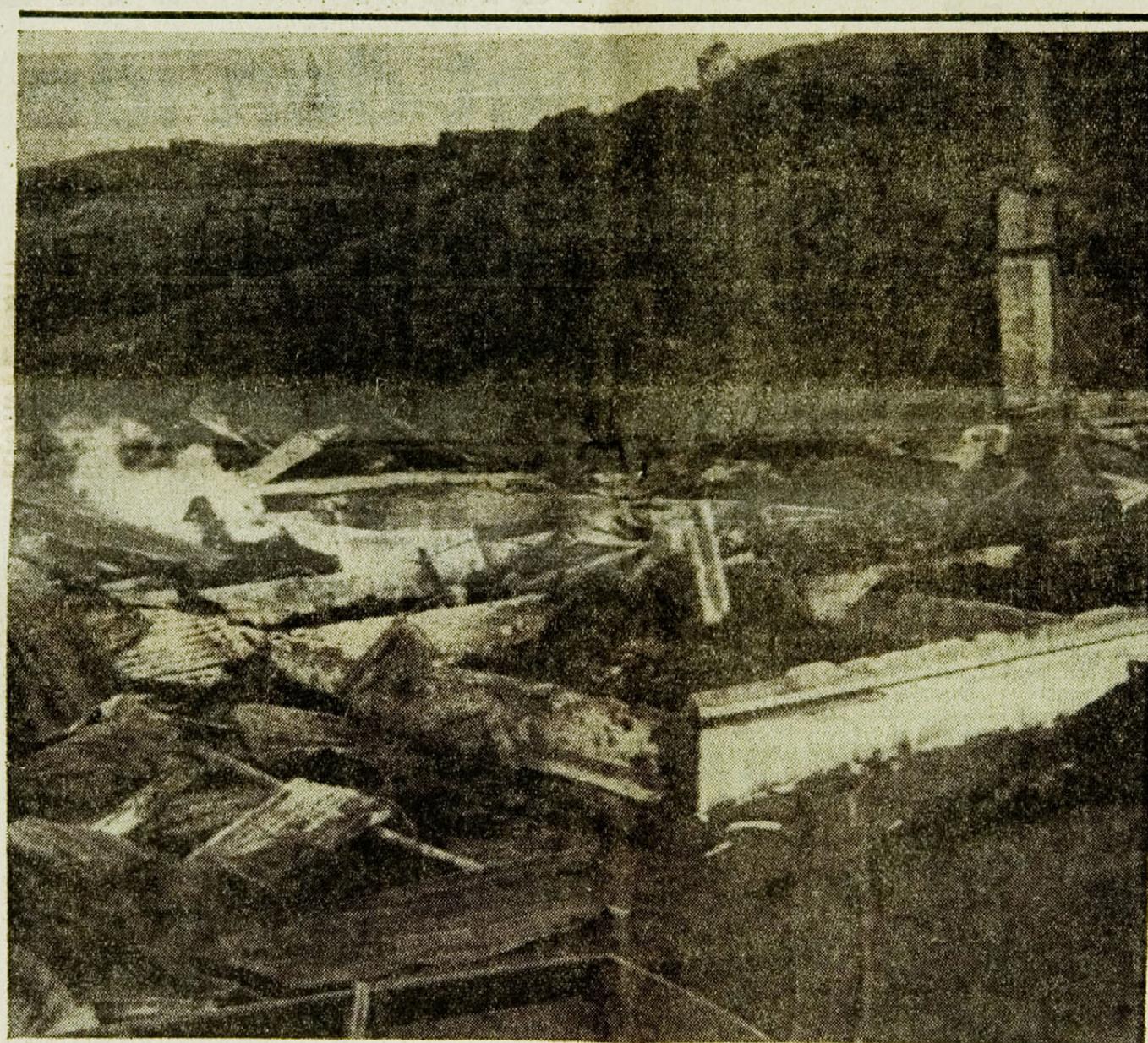
Statsminister Hilmar Baunsgaard udtales i anledning af statsminister Bjarni Benediktssons død bl.a.:

— Med stor sorg har vi i Danmark modtaget budskabet om statsminister Bjarni Benediktsson, hans hustru og barnebarns tragiske død. Ved denne ulykke har Island mistet ikke blot en stor personlighed, men tillige en særdeles erfaren og højt anset politiker. Han havde gennem en lang årrække beklædt store og vigtige poster i sit lands og sit folks tjeneste. Hans bortgang vil efterlade et dybt savn i Island.

LØRDAG

11. JULI 1970
Nr. 189 - 99. årgang

AKTUELT

Her indebrændte Islands statsministerfamilie

Den islandske statsminister Bjarni Benediktsson, hans hustru Sigríður Björnsdóttir og parrets 4-årige datterson Bene-

dikt indebrændte i går under et ophold i den islandske stats sommerhus på Thingvallaslet-

Einkaskjalasam Bjarna Benediktssonar © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Ilden opstod formentlig i et bygget til besøgende danske utat oliefyrt. Sommerhuset - det konger. Således boede Chr. X. i såkaldte kongehus - som ses huset under 1000 års festlighederne i 1930. Læs side 9.

Islands statsminister, hans hustru og barnebarnet indebrændt i sommerhus

Først efter flere timers ventetid kunne man finde frem til de forkullede lig — Landesorg på Island.

Kongehuset brænder. Sådan lod den melding, Reykjavik brandvæsen modtog natten til fredag.

Da brandkøretøjerne nåede frem, var det gamle træhus på Tingvallasletten et flammehav. Først adskillige timer senere kunne man se efter de tre beboere i huset, statsminister Bjarni Benediktsson, hans hustru Sigridur Bjørnsdottir og det fireårige barnebarn Benedikt. Deres forkullede lig blev fundet i husets soveværelse.

Danmark har mistet en ven

Statsminister Hilmar Baunsgaard udalte i går følgende mindeord: Med stor sorg har vi i Danmark modtaget budskabet om ulykken. Island har mistet ikke blot en stor personlighed, men også en erfaren og højt anset politiker.

Her i Danmark lærte vi Benediktsson at kende som en loyal og positivt indstillet ven. Jeg lærte ham personligt at kende som menneske og politiker og vil savne ham dybt.

Socialdemokratiets formand, J. O. Krag, fremsatte følgende mindeord: Han var en islandsk mand, der i sit væsen forenede fasthed og humor med en stærk politisk vilje til at føre det lille samfund i Nordatlanten igennem vanskelighederne. I Nordisk Råd vil vi savne Bjarni Benediktsson.

Mandag og tirsdag fremlægges kondolencelister i den islandske ambassade i København.

Island var få timer efter meddelelsen om statsministerparrets død en nation i sorg. Flagene gik på halv, radioen spillede sorgemusik.

Statsministerparret var sammen med barnebarnet ankommet til sommerhuset torsdag aften for at holde et par dages ferie, før Bjarni Benediktsson i weekenden skulle tale ved et politisk møde.

De nærmere omstændigheder ved branden er ikke klarlagt, men alt tyder på, at den er opstået som følge af en utæthed i et oliefyr.

Kl. 1.40 opdagede præsten Eirikur Eriksson på Thingvallagården, at sommerhuset stod i brand. Han slog alarm til brandvæsenet i Reykjavik, der ligger 60 km derfra.

Men det blæste stærkt, og flammerne greb om sig med voldsom hast. Da brandfolkene nåede frem, var hele huset omspændt af flammer.

De tre omkomne blev fundet i deres senge, og det bekräfter en formodning om, at de hurtigt har mistet bevidstheden som følge af røgsforgiftning.

Sommerhuset stammer fra 1907. Det blev populært kaldt »Kongehuset« fordi kong Christian X boede der under 1000 års festlighederne i 1930. Det var islandsk stats-ejendom og blev jævnligt benyttet af de islandske regeringsmedlemmer.

Bjarni Benediktsson blev 62, hans hustru 51. Benediktsson, der var formand for Selvstændighedspartiet, blev islandsk statsminister i 1963.

En fremsynet politiker

Bjarni Benediktsson, der var født 1908, havde siden sin ungdom tilhørt Selvstændighedspartiet. Han, den unge jurist, blev en af partiets bedste talere. I 1932 blev han professor i retsvidenskab, landets yngste, i 1940 gik han helt og fuldt ind i politik. Han blev valgt til borgmester i Reykjavik, igen den yngste borgmester i byens historie, senere blev han medlem af altinget og i 1947 minister for

første gang med ansvar for både udenrigs- og justitsministerposterne. I 1956 gik han af og blev redaktør af Islands største blad »Morgunblaðið«. I 1962 overtog han statsminister Olafur Thors post som formand for Selvstændighedspartiet og året efter blev han Thors afløser som statsminister. Han var en glimrende taler og en fremsynet politiker, der nød anseelse i hele Norden.

Benedikt Vilmundars, der indebrændte sammen med sine brandforældre, den islandske statsminister Bjarni Benediktsson og hans hustru.

Endnu har man ikke taget stilling til, hvem der skal afløse den afdøde statsminister Bjarni Benediktsson på posten som Islands førende politiker.

Det er dog vedtægtsmæssigt, at det bliver justitsminister Johann Haistén.

Lofotposten

HELE NORD-NORGES AVIS

Nr. 158 — 75. årgang

Mandag 13. juli 1970

LØSSALG 85 ØRE

kort sagt

Islands statsminister Bjarni Benediktsson vil bli begravet på statens bekostning fra katedralen i Reykjavik torsdag ettermiddag ble det opplyst offisielt i Reykjavik lørdag. Hans hustru Sigríður og dattersønnen Benedikt Wilmundarsson, som også omkom ved den tragiske brannen i statsministerens sommerhus på Thingvellir fredag, vil bli begravet sammen med Benediktsson ble det opplyst. Islands erkebisrop, Segrún Björn Einarsson, vil forrette ved gravferden torsdag.

BENEDIKTSSON
— gravlegges torsdag.

Politifolk fra mordkommisjonen i Oslo foretok lørdag åstedundersøkelser i Setskog i Aurskog-Høland, der den 54 år gamle godseier Mads Wiel natt til lørdag omkom ved en brann i sitt hjem. Undersøkelsene skal bringe på det rene om brannen kan ha vært påsatt. Det var naboer som oppdaget ilden i den to etasjer høye villaen ved 1-tiden om natten. De kom seg inn i huset for å hjelpe eieren ut, og fant ham sittende livlös i en stol i soveværelset som var fylt av røyk. Iliden hadde da ikke nådd frem til dette rommet, men Wiel døde trolig av røykforgiftning.

Det ungarske kommunistparti advarte lørdag andre sosialistiske land mot kinesiske forsøk på å normalisere forbindelsene. I en syv spalters kommentar i partiorganet Nepszabadság ble de kinesiske ledere betegnet som antisovjetiske og talsmenn for en krigspolitikk. — Kinas nærværende ledere tolker klassekampen som en serie konflikter med sikte på å utløse så mange kriger som mulig, het det i den usedvanlig krasse kommentaren

Sovjetunionen har bekref tet at landet vil fortsette den militære og politiske støtte til Egypt, meldte den autoritative Cairo-avisen Al Ahram i går. Avisen, som omtalte de pågående drøftelser mellom president Nasser og sovjetiske ledere, opplyste at partene har identiske syn på krisen i Midt-Østen. Dette vil også fremgå av et kommuniqué som skal offentliggjøres ved avslutningen av besøket, het det.

President Giuseppe Saragat ba lørdag ettermiddag Giulio Andreotti, som er kristelig-demokratenes leder i det italienske deputerkammeret, danne en ny koalisjonsregjering av fire partier. I en erklæring het det at Andreotti godtok mandatet uten reservasjoner.

1767
2. JANUAR
1967

Aalborg Stiftstidende

JUBILÆUMSMAGASINET

- fra generation til generation i 200 aar

Almísa